în ajutorul

Celebrităţile şi sportul

Sportul a fost — din cele mai vechi timpuri — un prieten al scriitorilor şi artiştilor. De la Homer *şi* Myron *pînă la* Bernard Shaw *şi* Arthur Honegger, *de-a lungul secolelor, sportul a fost preţuit de celebrităţile tuturor timpurilor, care vedeau în el un mijloc de plăcută şi folositoare destindere, de întărire a sănătăţii.*

LORD BYRON

Dacă ar fi să întreprindem o cercetare de asemenea natură în istoria literaturii, ştiinţei şi artelor universale am rămîne fără îndoială surprinşi de marele număr de scriitori, savanţi şi artişti care au închinat sportului multe ore din viaţa lor. Dar cum o astfel de incursiune este prea pretenţioasă pentru cadrul restrîns al unui articol de ziar, ne vom mulţumi să citäm doar cîteva din cele mai elocvente exemple. Este cazul bunăoară al marelui poet englez *George Byron*. Acesta, spirit ardent şi avîntat, nutrea o adevărată pasiune pentru sporturile care se potriveau cel mai bine temperamentului său tumultuos: boxul, scrima şi înotul. A rămas înscrisă în file de istorie spectaculoasa cursă pe care Byron a făcut-o pe Canale Grande pentru a cîştiga o prinsoare pe care o făcuse cu un nobil venetian. Se cunosc chiar unele amănunte despre antrenamentele de scrimă pe care Byron le făcea cu un anume Henry Angelo, socotit pe vremea aceea „cel mai faimos maestru de arme din Britania". O strînsă prietenie îl lega pe Byron de cele mai cunoscute figuri sportive ale epocii. În anul 1814, Byron lua lecţii de box în sala pe care o ţinea în Bond Street vestitul boxer John Jackson. Marele poet notează în „Jurnalul" său la 10 aprilie 1814: *„...Am boxat o oră cu fereastra deschisă contra lui Jackson. Şi cu cît eram mai obosit, cu atît spiritul mi se înălţa..."*

Mare amator de sport era şi *Lew Nicolaevici Tolstoi*. Convins gimnast, călăreţ şi ciclist (a învăţat să meargă pe bicicletă la 60 de ani!), el realiza uneori adevărate performanţe. I. A. Creacico relatează că, primind odată la Iasnaia Poliana vizita unui francez, Tolstoi i-a făcut oaspetelui o demonstraţie de gimnastică la paralele. Demonstraţia a fost atît de perfectă, încît acesta, uluit de virtuozitatea gimnastică a titanului de la Iasnaia Poliana, exclama în răstimpuri: *„Formidabil"... „Extraordinar"... „Magnific"!*

Renumitul fiziolog *I. P. Pavlov* a fost nu numai un sportiv convins, dar şi o pildă de... longevitate sportivă. La vîrsta de

A. P. CEHOV

86 de ani, dovedind o vigoare excepţională, el îşi petrecea timpul liber jucînd gorodki şi cricket. Gimnastica l-a atras încă din tinereţe pe *Anton Pavlovici Cehov*, ca şi pe marele transformator al naturii *I. A. Miciurin*.

Dar cîte nu s-ar putea scrie despre pasiunile sportive ale celebrităţilor tuturor timpurilor! Despre preferinţele pentru box ale lui Bernard Shaw (care a scris chiar cartea inspirată din viaţa boxerilor „Profesiunea lui Cashel Byron"), Jean Giraudoux şi Jean Cocteau, despre pasiunea pentru patinaj şi scrimă a lui Goethe sau despre sportul favorit al renumitei savante sovietice Olga Lepeşinskaia: gimnastica. Concluzia care se poate trage de aci este că multe din celebrităţile tuturor timpurilor au găsit în sport un mijloc de fortificare, de călire fizică, practicîndu-l cu entuziasm, nu dintr-o extravaganţă, ci dintr-o necesitate firească.

M. G.

Peisaj duminical

Trec tramvaie arhipline
Gata, gata să se-ncline
(Dacă urci nu mai cobori
Decît tras de subţiori)
Trec maşini şi camioane
Sunînd toate din clacsoane
Iar pe jos, în pas grăbit,
Un puhoi fără sfîrşit.
Să rezişti? Nu ai prilej,
Căci te poartă val-vîrtej.
— Nu te-ntoarce, fii cuminte,
După noi, tot înainte!
— Unde mergem? — Vei vedea!
— Eşti bătrîn? Cîţi ani? — Şaizeci?
— Păi eşti tînăr, n-ai să pleci!
— Taică, arde undeva?
— Nu, tăticule, e meci!

PAUL ALEXESCU

În 4 rînduri

Reflecţia unui delapidator:

C-a pus mîna Ion Alpetri,
S-a dat unsprezece metri.
Mie însă, oameni buni,
Mi-au dat... unsprezece luni.

V. P.

Camil Petrescu şi fotbalul modern

In diversitatea activităţii publicistice a lui Camil Petrescu — de la a cărui prematură dispariţie s-a împlinit de curînd un an — cronica sportivă reprezintă o interesantă şi valoroasă preocupare. In revista „Fotbal" — scoasă de el — sau în cronicile zilnice de la „Timpul" sau de la „Gazeta" (un ziar de seară care apărea sub conducerea scriitorului Al. Kiriţescu), Camil Petrescu îşi destăta cititorii prin profunda cunoaştere a problemelor, prin ironia fină şi inteligenţa sclipitoare care caracterizau notaţiile sale sportive.

Publicistica lui sportivă nu s-a redus numai la cronicile meciurilor, pe care le făcea cu un deosebit spirit analitic, ci cuprinde diverse articole despre situaţia sportului românesc dintre cele două războaie, despre menirea cronicarului sportiv, despre raportul dintre artă şi sport. Toate acestea sînt de mare folos pentru acei care vor cerceta istoria publicisticei noastre sportive. In articolul „Precizări" publicat în „Timpul" din 12 mai 1937 sub semnătura N. Grămătic, Camil Petrescu face judicioase şi interesante reflecţii cu privire la fotbalul modern. Concluzia articolului este aceea că adevăratul fotbal eficace se face cu aripi puternice „cărora — argumentează Camil Petrescu — **le revine rolul să mute jocul în adîncime, fiind lung deschise de apărare ori de interi. O echipă mare are la aripi jucătorii cei mai periculoşi".** Este demn de reţinut faptul că tactica aceasta în jocul modern pe care-l propune Camil Petrescu este mai mult ca oricînd valabilă astăzi cînd, într-adevăr, specialiştii se străduiesc să folosească în formaţii aripi cît mai rapide şi periculoase. Exprimînd punctul de vedere al mai multor jucători şi antrenori din acea vreme, Camil Petrescu scria **„...Noi susţinem că în fotbalul nou, dinamic, aripile nu au rolul să servească. Dimpotrivă. Ele trebuie să fie servite".** Şi concluzia: **„Aripa trebuie să fie golgeter".** Ceea ce, trebuie să recunoaştem că este o idee de care antrenorii ar trebui să ţină seama.

STAN TUDOR

Ştiaţi că...

...handbalul în forma în care se joacă azi a început să fie practicat doar în anii care au urmat primului război mondial? Jocuri asemănătoare erau cunoscute însă cu 3—4 milenii în urmă în China şi ceva mai tîrziu în Grecia şi în unele provincii ale imperiului roman.

...cea mai bună pregătire fizică pentru un arbitru se cere celor de fotbal? Acesta — dacă arbitrează în diagonală — aleargă într-un meci aproximativ 7—8 km.

...rugbiul a figurat pentru ultima oară în programul Jocurilor Olimpice în anul 1924, la Olimpiada de la Paris? La acest turneu echipa României s-a clasat pe locul trei.

...cel mai înalt boxer profesionist al tuturor timpurilor a fost canadianul Henry Johnson? Acesta avea o înălţime de 2,19 m. şi o greutate de 120 kg. El a boxat la sfîrşitul secolului trecut.

...în munţii Tian-San din R. S. S. Chirghiză (U.R.S.S.) se află o cabană a alpiniştilor situată la o altitudine de 4.800 m.? Ea aparţine asociaţiei sportive Burevestnik.

D-ALE... ŞAHULUI

„Mărinimie" regească...

Celebrul şahist italian Paolo Boi, care a trăit în secolul al XVI-lea, a vizitat în 1574 Lisabona. Paolo Boi a fost chemat la palat să susţină cîteva partide cu regele Sebastian. Şahistul italian fusese obligat însă să joace... stînd într-un picior. Aşa cerea protocolul. Din mare „mărinimie" regească i s-a dat voie să schimbe din cînd în cînd piciorul. Deşi pus în aceste condiţii fizice defavorabile, Paolo Boi nu s-a jenat să-l bată straşnic pe regele Sebastian. Motiv pentru care a fost urgent expulzat din Lisabona.

Secretul succesului...

I. R. Capablanca a fost întrebat odată de ziarişti care este secretul succeselor sale în turnee. Marele maestru cuban, care niciodată nu suferise de modestie, a răspuns:

— Am un mare avantaj asupra adversarilor mei: în timp ce ei trebuie să-l întîlnească pe Capablanca, eu sînt scutit de aceasta...

Aparenţele înşeală...

In timpul turneului de şah de la Ploeşti, Victor Ciocîltea făcea deseori naveta Bucureşti — Ploeşti, sosind în localitate doar în timpul rundei. In ajunul reluării unei partide întrerupte, ei analiza în tren poziţia pe un şah de buzunar. Văzîndu-l, un călător îi propusese o partidă pe care Ciocîltea, jucînd distrat şi neatent, o pierdu.

— Cînd v-am văzut cu un şah de buzunar atît de drăguţ — *spuse călătorul* — mi-am închipuit că sînteţi un jucător experimentat!

Fără comentarii...

Concursul „Zboară mingea peste plasă"

Cine va învinge în această dispută sportivă... teoretică: şcoala medie nr. 18 *„M. Eminescu"* sau şcoala medie nr. 20 *„Gh. Şincai"*? Este vorba, cum aţi ghicit probabil, de concursul radiodifuzat *„Zboară mingea peste plasă"*. S-au întrecut echipele de volei — băieţi şi fete — ale celor două şcoli. Temele: *„Sportul în creaţia compozitorilor"* şi *„Excursie la lacul Bilea"*. Intrecerea teoretică (ca şi cea sportivă, care a urmat) a dat cîştig de cauză băieţilor de la *„Eminescu"* şi fetelor de la *„Şincai"*. Fotoreporterul nostru GH. DUMITRU a „prins" un moment sugestiv din concurs, pe care vi-l înfăţişăm aci.

O carte sportivă de mare interes: „SPORTUL PESTE HOTARE"

„Pentru a-ţi învinge adversarul trebuie să-l cunoşti", spune un vechi proverb, cu deplină aplicabilitate şi în sport unde elaborarea unor elemente de tehnică şi a unor metode de antrenament superioare determină de multe ori victorii răsunătoare. De aici iniţiativa **Institutului central de cercetări ştiinţifice pentru cultură fizică din Moscova** de a înmănunchea într-un volum date privind experienţa unor vestiţi sportivi străini, punînd astfel la dispoziţia antrenorilor şi sportivilor fruntaşi un bogat material documentar asupra „arsenalului" de metode de antrenament al aşilor sportului de peste hotare. Iar pentru ideea de a traduce şi publica această lucrare în limba română, **Editura Tineretului-redacţia Cultură Fizică şi Sport** merită toate felicitările.

Procurîndu-vă volumul **„Sportul peste hotare"** veţi putea cunoaşte multe din „secretele" care au contribuit la celebritatea unor sportivi ca atleţii **Emil Zatopek, Jiri Skobla, Parry O'Brien, Chris Chataway, Ademar Ferelra Da Silva**, înotătoarea **Mary Cok**, boxerii **Joe Louis**, şi **Ray Sugar Robinson**, a tenismanului **Trabert** şi a multor altor sportivi la fel de cunoscuţi din atletism, înot, sărituri în apă, box, baschet, tenis şi schi. Chinogramele, schiţele şi tabelele care însoţesc textul ajută la înţelegerea problemelor tehnice, după cum datele din activitatea unor vestiţi recordmani şi campioni contribuie la interesul firesc pe care îl trezeşte o astfel de lucrare.

Din ce în ce mai repede!

„Citius-altius-fortius..." Mai repede — mai sus — mai puternic, astfel glăsuieşte deviza Jocurilor Olimpice moderne. E firesc ca în „secolul vitezei", primul din imperativele de care ascultă sportivii, să fie: mai repede! Viteza şi-a cîştigat un loc de necontestat în viaţa sportivă de astăzi. De cîte ori nu s-a întîmplat să se explice slaba comportare, înfrîngerea unui sportiv sau a unei echipe prin lapidara formulă: a fost mai încet. In sporturile mecanice, creşterea vitezei a fost, evident, cu mult mai vertiginoasă, fiind consecinţa directă a uriaşului progres tehnic. Cine şi-ar fi închipuit, în anul 1896, anul primelor Jocuri Olimpice (cînd la Londra mai exista încă interdicţia ca vehiculele să depăşească 4 km. pe oră) că peste nu-mai 60 de ani omul va fi martorul unor viteze ca: 1.500 km/oră cu avionul, 600 km/oră cu maşina, 400 km/oră cu barca cu motor?

In comparaţie cu aceste cifre, vitezele obţinute de sportivi în alte discipline nu mai pot impresiona. Dar în lupta directă cu cronometrul, sportivul — fie el atlet, înotător, ciclist, patinator, schior — depune mari eforturi pentru a îmbunătăţi „media orară". La atletism, de exemplu, cea mai ridicată medie este cea obţinută pe distanţa de 200 m., de Dave Sime. Timpul de 20,0 sec. al recordului mondial în linie dreaptă reprezintă o viteză de exact 36,000 km/oră (aproape viteza unui tren personal!). Recordul lui Williams şi Murchison, de 10,1 sec. reprezintă 35,643 km/oră. Cea mai valoroasă medie înregistrată în probele feminine este de 32,040 km/oră (corespunzătoare recordului mondial de 11,2 sec. pe 100 m. al australiencei Mathews).

La patinaj, viteza maximă a fost obţinută de sovieticul Grişin în proba de 500 m. (40,3 sec.): 44,775 km/oră. Viteze mari înregistrează schiorii. Recordul — neoficial — aparţine italianului Zeno Colo care, într-o coborîre efectuată la altitudinea de 3.900 m., a străbătut lansat 100 m. în timpul de 2,2 sec., ceea ce înseamnă o viteză de 162 km/oră! La ciclism, recordul orei aparţinînd francezului Rivière este de 46,932 km., dar cea mai mare viteză înregistrată de un ciclist — însă în spatele unei motociclete — a fost cea de 127 km. în decurs de o oră. Autorul acestei performanţe este belgianul Vanderstuift.

(XXVI) Vine ploaia!

COCOŞ
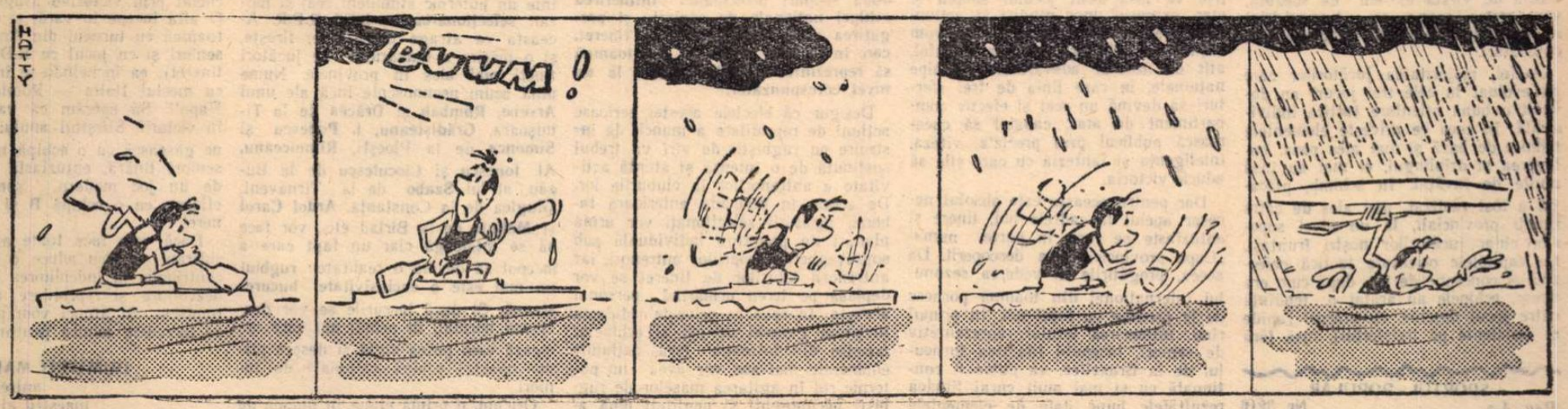
de Matty